

ОСНОВНІ УЧАСНИКИ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА

Шановалов Євген Олексійович,

Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

Суми, Україна

Порушення справ про банкрутство – виключна функція господарських судів України. Справи розглядаються ними за місцезнаходженням боржника. Право на звернення до господарського суду із заявою щодо порушення справи про банкрутство мають боржник і кредитор. Підстава – сукупність юридичних фактів, які вказують на наявність неплатоспроможності суб'єктів господарювання. Разом з тим, судова практика не дає однозначної відповіді на питання щодо підстав порушення провадження у справі про банкрутство та переліку документів, якими вони підтверджуються, виникають суперечності стосовно визначення основних учасників процедури банкрутства.

Поняття «боржник» широко використовується у різних галузях права. Так, боржник у зобов'язальних правовідносинах – пасивна сторона, на якій лежить обов'язок здійснити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії. У виконавчому провадженні боржником є фізична або юридична особа, визначена виконавчим документом. За законодавством про банкрутство боржником не можуть бути казенні підприємства; підприємства, що є об'єктами права комунальної власності, якщо щодо них виключно на пленарному засіданні відповідної ради органів місцевого самоврядування прийняті рішення щодо цього [1, с. 421]; комерційні банки, банкрутство яких здійснюється на основі Закону України «Про банки і банківську діяльність». Сьогодні правовий статус боржників та кредиторів визначається лише спеціальним Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». На жаль законодавець усунув ГК України від врегулювання питань банкрутства [2].

У випадку введення ліквідаційної процедури, всі функції з управління та розпорядження майном банкрута повністю переходять до ліквідатора. Боржник стає нездатним сам учиняти хоч якісь юридично значимі дії стосовно не тільки свого майна, але і взагалі всіх об'єктів цивільного права [3, с. 142]. Єдине, на що залишається самостійне право у боржника, то це процесуальне право на оскарження ухвал та постанов господарського суду.

Законодавство України містить вичерпний перелік суб'єктів, які можуть виступати кредиторами у справах про банкрутство, серед них: юридичні або фізичні особи, органи державної податкової служби та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника. Всі кредитори повинні мати рівні права для задоволення своїх законних вимог.

Отже, законодавство виділяє дві групи основних учасників процедури банкрутства – боржника і кредиторів. Боржником може бути лише суб'єкт підприємницької діяльності, утворений в одній із основних організаційно-правових форм (наприклад, комерційний банк не підпадає), а виключний перелік кредиторів визначається законодавством. Саме ці учасники – сторони процедури банкрутства повинні узгодити між собою власні інтереси, інтереси своїх працівників та держави з метою максимально ефективного задоволення вимог кредиторів та уникнення визнання боржника банкрутом та його ліквідації.

Література:

1. Шелухін М.Л. Господарське право : навчальний посібник у схемах і таблицях [Текст] / За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. М.Л. Шелухіна. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 616 с.
2. Хозяйственный кодекс Украины : Научно-практический комментарий / Под общ. ред. А.Г. Бобковой. — Харьков: Издатель ФЛ-П Вапнярчук НН, 2008. — 1296 с.
3. Чешковська О. В. Правоздатність неспроможної юридичної особи / О. В.

Чешковська // Санація та банкрутство. — 2006. — № 1. — С. 141—143.

Шаповалов, Є.О. Основні учасники процедури банкрутства [Текст] / Є.О. Шаповалов // Перспективи реалізації та захисту прав людини в умовах глобалізації: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. — Тернопіль : Юридична лінія, 2016. — С. 80—82.